

prof. dr hab. Małgorzata Ratajczak
Akademia Muzyczna
im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie

Kraków 02.11. 2023 r.

Recenzja Pracy Doktorskiej
mgr Rafała Tomkiewicza

ZLECENIODAWCA RECENZJI:

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Zlecenie przyjęto na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn.zm.)

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ:

Praca doktorska mgr Rafała Tomkiewicza pod tytułem *Analiza partii Amadigi w operze Amadigi di Guala G. F. Händla w kontekście interpretacji przez współczesny głos kontratenorowy*, składa się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku DVD oraz jego opisu w postaci rozprawy pisemnej zawartej na 106 stronach. Dzieło zostało zrealizowane i nagrane 15.09. 2021r przez Meininger Staatstheater w Niemczech.

Praca składa się ze wstępu, dwóch mocno rozbudowanych rozdziałów, zakończenia, bibliografii oraz materiałów nutowych. Pod względem

merytorycznym jest bardzo dobra, a wszystkie elementy zostały pokazane w logicznej kolejności.

W pierwszym rozdziale, w trzech podpunktach kolejno, został przedstawiony rys historyczny epoki. W pierwszym podpunkcie między innymi zostały wyznaczone orientacyjne granice chronologiczne epoki baroku oraz przedstawiony podział tej epoki wg. J. Chomińskiego i Krystyny Wilkowskiej – Chomińskiej na wczesny, dojrzały i późny barok. Drugi podpunkt, to bardzo ciekawie i obszernie opisany wkład kastratów w rozwój opery barokowej; początki śpiewów kastratów w kontekście muzyki renesansowej i barokowej dotyczące zakazu papieskiego zabraniającego kobietom publicznych występów, którego to należy doszukiwać się w kapeli papieskiej w Rzymie. Natomiast trzeci podpunkt to droga jednego z najsłynniejszych kastratów dysponujących głosem altowym do uzyskania tytułu *primo uomo*, niezwykle interesująco przedstawiony życiorys Nicolo Francesco Leonardo Grimaldi znanego bardziej jako Nicolini

Drugi rozdział to mocno rozbudowana analiza i interpretacja partii Amadigi w przebiegu całej opery. To główny rozdział pracy w którym doktorant bardzo skrupulatnie, scena po scenie w całym przebiegu dzieła dokonuje analizy interpretacyjnej i formalnej partii. Przedstawia metody pracy, ćwiczenia jakie należy wykonać, aby wszystkie trudne przebiegi i koloratury, były selektywne, jak należy pracować oddechem, żeby wytrzymać i wyśpiewać często bardzo trudne i długie frazy. Wszystkie dociekania, pomysły interpretacyjne i techniczne doktoranta, wydają się być bardzo przemyślane i sprawdzone na własnym organizmie. Doktorant w bardzo świadomy i analityczny sposób umieszcza wiele przykładów muzycznych, które obrazują bardzo rzetelne podejście do przeprowadzanej analizy. Posługuje się dostępną literaturą przedmiotu i umieszcza stosowne przypisy.

Z ogromną przyjemnością wysłuchałam i obejrzałam dzieło artystyczne dołączone do pracy i mogę stwierdzić, że profesjonalny warsztat wokalny–aktorski mgr Rafała Tomkiewicza zasługuje na moje najwyższe uznanie.

Artysta dysponuje bardzo ciekawym, naturalnym w brzmieniu głosem kontratenorowym, którym operuje niezwykle świadomie, zarówno w momentach lirycznych, jak i bardziej dramatycznych. Głos jest wyrównany w całej skali, brzmi wspaniale w całym wachlarzu dynamicznym, jest ruchliwy, znakomicie pokonuje skoki interwałowe, zachowując przy tym naturalność prowadzenia frazy i świetną artykulację. Świadomie prowadzi oddech, bardzo dobrze brzmi w ansamblach, gdzie wtapia się w jednakowe brzmienie partnerów. Tu dla przykładu świetnie wykonany końcowy duet *Cangia al fine il tuo rigore*.

Jego prezentacja jest przemyślana, dojrzała i w pełni nakreśla charakter tworzonej przez Niego postaci. Narracja prowadzona jest z wyrazistą dramaturgią, z zachowaniem naturalności brzmienia głosu, a całość postaci jest wspaniałym obrazem i przykładem wykonawstwa muzyki baroku.

Jak sam autor pisze „... *tytułowa rola bohatera jednej z najbardziej reprezentacyjnych händlowskich oper była pewnego rodzaju kulminacją i zwieńczeniem jego dotychczasowych artystycznych dążeń i aspiracji* „

Zakres badań, które autor wykonał w pracy oraz podczas przygotowania partii, a więc kreatywne świadome i celowe zaplanowanie wszelkich szczegółów takich jak frazowanie, ornamentyka czy kadencje dobrane zgodnie ze standardami historyczno - stylistycznego autentyzmu, zasadami teorii afektów, pokazało, że może On być dumny i mieć poczucie zrealizowania założeń pracy.

Reasumując, mogę stwierdzić, że rozprawa doktorska mgra Rafała Tomkiewicza przygotowana jest niezwykle starannie i dokładnie w oparciu o wiedzę i talent autora, kształt dzieła oraz warsztat wykonawczy, zasługuje na moją bardzo wysoką ocenę, albowiem dojrzałość muzyczna i świadomość możliwości własnego głosu poparta imponującą wiedzą teoretyczną w moim

mniemaniu zasługuje na wysokie uznanie. Założony i wyrażony w temacie pracy cel artystyczny kandydat dokumentuje w sposób jasny i klarowny wykazując się wyróżniającą wiedzą historyczną, teoretyczną, formalną i wykonawczą.

KONKLUZJA:

Praca doktorska mgr Rafała Tomkiewicza pod tytułem *Analiza partii Amadigi w operze Amadigi di Guala G. F. Händla w kontekście interpretacji przez współczesny głos kontratenorowy*, składająca się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku DVD oraz jego opisu w postaci rozprawy pisemnej, wnosi interesujący wkład w rozwój reprezentowanej dyscypliny artystycznej jak i całej dziedziny sztuk muzycznych, a co za tym idzie oceniam ją pozytywnie. Stwierdzam, że mgr Rafał Tomkiewicz w swojej pracy wykazał się wyróżniającą wiedzą teoretyczną i historyczną z zakresu sztuki muzycznej. W tym miejscu należy zaznaczyć, że praca doktorska kandydata stanowi istotny wkład w proces badawczy poruszanej przez niego problematyki tym samym rozprawa doktorska stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej jak i całej dziedziny sztuk muzycznych. Biorąc pod uwagę całokształt rozprawy doktorskiej stwierdzam, iż Pan mgr Rafał Tomkiewicz rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił tym samym wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn.zm.)

Prof. dr hab. Małgorzata Ratajczak

